

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ»

Ступінь освіти	бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Тривалість викладання	5-й семестр, 9,10 чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
лекції:	2 години на тиждень
практичні заняття:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5946>
Кафедра, що викладає:

Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладач:
Квітка Сергій Андрійович
професор, д. держ. упр.

Персональна сторінка
<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Kvitka/Kvitka.php>

E-mail:
kvitka.s@nmu.one

1. Анотація до курсу

Цифрова трансформація змінює всі сфери розвитку суспільства у глобальному вимірі. Цифровий розвиток безпосередньо впливає на конкурентоспроможність країн та громад. Разом із зміною функцій публічної влади, відбувається і перехід на новий рівень можливостей комунікації органів публічного управління з громадянами та інституціями громадянського суспільства і, таким чином, нового сенсу набуває розуміння політичної демократії. Цифровізація створює не тільки нові можливості для сталого розвитку, а й нові цифрові загрози і виклики.

Всі ці процеси потребують розуміння та свідомого врахування в роботі органів держави та місцевого самоврядування, в особистому житті кожної людини. Саме тому цифрові компетентності увійшли у перелік 8 компетентностей потрібних людині у 21 столітті. Майбутнє світу, будь-якої країни, кожної людини неможливе без свідомого, безпечного і ефективного використання цифрових технологій.

Під час вивчення цієї дисципліни Ви ознайомитесь із основними концепціями та нормативно-правовою базою цифрової трансформації, дізнаєтесь про особливості політики цифрового розвитку держави та громад, отримаєте знання щодо інформаційної безпеки та

запобігання кіберзлочинам, сформуєте уявлення про можливості та механізми цифрової демократії та цифрової комунікації.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни «Основи цифрового врядування» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань у сфері цифрового розвитку, у т. ч. знання щодо теоретико-правових та науково-технічних основ цифрового врядування, основних цифрових технологій в публічному управлінні та адмініструванні, здатності реалізовувати сучасні стратегії й концепції цифрового розвитку суспільства, підходи та моделі побудови якісно нової моделі адміністрування.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- ознайомити здобувачів вищої освіти зі складовими понятійно-категоріального апарату цифрового врядування;
- сформувати навички розроблення та впровадження заходів із забезпечення інформаційної безпеки та протидії кіберзлочинам;
- сформувати вміння використовувати сучасні засоби та механізми цифрової комунікації, переходу від електронної до цифрової демократії;
- навчити здобувачів вищої освіти використовувати сучасні методи, моделі, цифрового врядування в органах держави та місцевого самоврядування;
- навчити аналізувати та свідомо використовувати потенціал цифрових технологій в публічному управлінні та адмініструванні.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

- *продемонструвати* знання про теоретичні, правові та технологічні основи цифрової трансформації, основні моделі та напрямки цифровізації, форми та методи використання цифрових технологій в публічному управлінні та адмініструванні;
- *продемонструвати* вміння аналізувати основні тренди становлення та розвитку цифрового врядування;
- *продемонструвати* розуміння потреб забезпечення інтеперабельності взаємодії органів публічного управління, розвитку систем цифрової комунікації влади з бізнесом та громадянами;
- *продемонструвати* вміння впроваджувати системи цифрового документообігу, організувати навчання публічних службовців з питань функціонування систем цифрової комунікації.

4. Структура курсу

Лекції

1. Цифрова трансформація – світовий тренд розвитку суспільства

Поняття та концепції розвитку цифрового суспільства.

Цикли суспільного розвитку.

Четверта промислова революція.

«Довгі хвилі» економіки та політики.

Прогнози сингулярності.

3. Цифрова демократія

Особливості ліберальної демократії у сучасному суспільстві.

Відмінності електронної та цифрової демократії.

Інструменти електронної демократії.

Можливості та загрози цифрової демократії.

4. Цифрові комунікації

Інформація – загальнотеоретичні та прикладні аспекти.

Вимірювання інформації. Великі бази даних.

Цифрові форми доступу до публічної інформації – відкриті дані за замовчуванням.

Офіційні сайти суб'єктів владних повноважень.

Інформаційна безпека та кіберзагрози: загальний огляд.

4. Цифрові компетентності

Ключові компетентностей людини для навчання протягом життя у 21 ст.

Особливості цифрових компетентностей.

Розвиток цифрових навичок та знань.

Цифрова освіта в Україні.

Цифрові робочі місця.

5. Політика цифрового розвитку

Сутність та закономірності цифровізації: світовий досвід.

Міжнародні індекси цифрового розвитку.

Цифрові платформи в публічному управлінні та адмініструванні.

Етапи цифрового розвитку в Україні.

Нормативно-правова база цифровізації.

Розвиток системи надання публічних цифрових послуг.

6. Цифровий документообіг

Впровадження цифрового врядування на місцевому рівні.

Цифровий розрив та шляхи його подолання.

Особливості використання цифрових технологій в роботі органів місцевого самоврядування громад.

Смарт-спеціалізація регіонів та громад.

Технології розробки програм цифрового розвитку громад.

Залучення громадян до розроблення, постачання та оцінювання цифрових публічних послуг

Практичні заняття

1. Цикли в розвитку суспільства..
2. Системи запобігання загрозам інформаційним активам органів публічної влади.
3. Аналіз систем цифрового документообігу органів публічної влади
4. Цифрові компетентності публічних службовців.
5. Нормативно-правова база і перспективи цифрового врядування в Україні.
6. Аналіз програм цифрового розвитку громад Дніпропетровської області.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання полягає у розробленні та захисті здобувачами вищої освіти есе за обраною темою на основі самостійного опрацювання необхідних джерел та стислому викладенні основного матеріалу. Важливими критеріями є академічна доброчесність та вміння висловити власну точку зору з дискусійних питань. Для отримання найвищого балу за есе необхідно підготувати презентацію до теми, яку продемонструвати під час захисту. Презентацію необхідно підготувати із застосуванням програми PowerPoint (7-10 слайдів).

Тематика есе:

1. Цифрове врядування як етап еволюції публічного управління: від e-Government до Digital Governance
2. Концепція «держави як платформи» у сучасному публічному управлінні
3. Цифровий суверенітет держави: зміст, виклики та перспективи
4. Дані як стратегічний ресурс у системі публічного управління
5. Вплив цифровізації на трансформацію функцій органів влади
6. Нормативно-правове забезпечення цифрового врядування в Україні
7. Світові стандарти цифрового врядування та можливості їх імплементації в Україні
8. Захист персональних даних у цифровому врядуванні: публічно-управлінський аспект
9. Кібербезпека як складова національної та цифрової безпеки
10. Роль державних інституцій у формуванні цифрової політики
11. Платформи електронних послуг як основа цифрової держави
12. Використання великих даних (Big Data) у публічному управлінні
13. Штучний інтелект у діяльності органів державної влади: можливості та ризики
14. Блокчейн-технології у сфері публічного адміністрування
15. Хмарні технології в системі державного управління
16. Цифрова трансформація органів місцевого самоврядування
17. Smart City як модель цифрового розвитку територіальних громад
18. Цифрова демократія як інструмент участі громадян у врядуванні
19. Відкриті дані як механізм підвищення прозорості місцевої влади
20. Цифрові платформи взаємодії влади та громади
21. Вплив цифрового врядування на соціально-економічний розвиток територій
22. Цифрова нерівність як виклик для публічного управління
23. Етичні проблеми використання цифрових технологій у державному секторі
24. Цифрова інклюзія та доступність цифрових послуг
25. Формування цифрових компетентностей публічних службовців
26. Стратегія цифрової трансформації публічного управління в Україні
27. Роль цифрового врядування у післявоєнному відновленні держави
28. Міжнародний досвід цифрового врядування: уроки для України
29. Оцінювання ефективності цифрових рішень у публічному управлінні
30. Майбутнє публічного управління в умовах домінування цифрових технологій

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365. Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle. Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

0-59	незадовільно
------	--------------

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами поточного тестування під час лекції на останньому тижні навчання. Поточний тест складається з 20 закритих тестових запитань, кожне з яких має одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується 2 бали. Загалом за поточне тестування отримується максимум **40 балів**.

Практична частина оцінюється за результатами:

- участі у практичних заняттях (відповіді на запитання, участь у дискусії, командна робота, рольові ігри, презентація окремого питання, що розглядається в межах заняття тощо); при несвоєчасному виконання практичних завдань оцінка знижується вдвічі; загалом за наскрізне завдання отримується максимум 40 балів;

- виконання, публічної презентації та захисту (відповіді на запитання, дискусія) результатів індивідуального завдання; за результатами публічної презентації отримується максимум 20 балів.

У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується максимум **60 балів**.

Отримані бали за теоретичну та практичну частини додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати **100 балів**.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
40	60	100

6.3. Критерії підсумкового оцінювання: у випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (диференційований залік)** під час сесії. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконане індивідуальне завдання, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Залік/екзамен проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **20 тестових завдань з теоретичної частини** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали (разом 40 балів) та 12 тестових завдань з практичної частини, кожне з завдань оцінюється максимум у 5 балів (разом 60 балів), причому:

- 5 балів – відповідність еталону;
- 4 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 3 бали – часткова відповідність еталону, питання розкрито не повною мірою;
- 2 бали – наведено лише загальне розуміння питання, відповідь неповна та містить значні помилки;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»»: https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо використання штучного інтелекту під час опанування курсу регламентується відповідними нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»»: https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_ШІ_2025.pdf.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Протягом часу самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрадження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті.
Здобувачі вищої освіти має право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Квітка С.А. Цифровий розвиток та цифрова демократія: навчальний наочний посібник. Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Електрон. дані. – Дніпро : НТУ «ДП», 2023.
2. Куйбіда В. С., Карпенко О.В., Наместнік В. В. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату. *Вісн. НАДУ. Серія "Державне управління"*. 2018. № 1. С.5–11.
3. Цифрове врядування : монографія / О. В. Карпенко, Ж. З. Денисюк, В. В. Наместнік [та ін.] ; за. ред. О. В. Карпенка. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.

Нормативні документи

1. Деякі питання діяльності підрозділів з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації центральних та місцевих органів виконавчої влади та заступників керівників центральних органів виконавчої влади, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 р. № 194. UPL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/194-2020-п#Text>
2. Про Національну веб-платформу центрів надання адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2021 р. № 72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2021-%D0%BF#Text>.
3. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>.
4. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 15.07.2021 р. № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>.
5. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 22.09.2021 р. № 1767-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-20#Text>.
6. Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні : Закон України від 05.11.2021 р. № 1871-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1871-20#Text>. Деякі питання цифрового розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 №56. Урядовий кур'єр, 2019.
7. Деякі питання цифрового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. N 56. UPL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-п#Text> .
8. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 року // Офіційний вісник України. – 2007. – № 65. – Ст. 253.

9. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. 2021 URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/OP%20ЦК.pdf
10. Положення про Міністерство цифрової трансформації України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 UPL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п#n12>.
11. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
12. Про електронні довірчі послуги. Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
13. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695
14. Про затвердження завдань Національної програми інформатизації на 2022-2024 роки Постанова Верховної Ради України від 8 липня 2022 року № 2360-IX
15. Про затвердження плану дій з реалізації принципів Міжнародної хартії відкритих даних Розпорядження Кабінету міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 900-
16. Про затвердження форматів електронних повідомлень та обміну даними системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Наказ Державного агентства з питань електронного урядування України від 13.08.2018 № 51
17. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
18. Про регіональну програму інформатизації „Дніпропетровщина: цифрова трансформація” на 2023 – 2025 роки. Рішення Дніпропетровської обласної ради від 14.10.2022 № 216-13/VIII. URL: <https://oblrada.dp.gov.ua/rishennia/pro-regionalnu-programu-informatiz/>
19. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року "Про Стратегію кібербезпеки України" Указ Президента України від 15 березня 2016 року - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96/2016#Text>
20. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні. Розпорядження Кабінету міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-р#Text>
21. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження Кабінету міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-р#Text>
22. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації. Розпорядження Кабінет міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-р/print>
23. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження Кабінету міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-р#Text>

Додаткові

1. Matveieva, O., Mamatova, T., Gustafsson, M., Wihlborg, E., & Kvitka, S. (2024). Digital Government in Conditions of War: Governance Challenges and Revitalized Collaboration between Local Authorities and Civil Society in Provision of Public Services in Ukraine. In *Proceedings of the 57th Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS-57)*, 2003-2011. <https://hdl.handle.net/10125/106628> (Scopus Indexed).
2. Квітка, С., Мазур, О., Магиляс, Ю., & Миргородська, М. (2025). Проектний підхід у формуванні цифрових громад в Україні в контексті Угоди про асоціацію України та ЄС. *Аспекти публічного управління*, 13(1), 5-12. <https://doi.org/10.15421/152501>

3. Шевцов, С., & Квітка, С. (2024). Культурно-онтологічні підгрунтя техніки: реконструкція «прометейї». *Дослідження з історії і філософії науки і техніки*, 33(1), 4-15. <https://doi.org/10.15421/272401>
4. Квітка, С., & Миргородська, М. (2023). Державна екологічна політика в умовах цифрового розвитку суспільства: механізми мережевого управління. *Аспекти публічного управління*, 11(3), 30-37. <https://doi.org/10.15421/152332>
5. Квітка, С., & Корсун, В. (2023). Механізми мережевого управління взаємодією публічної влади та громадянського суспільства. *Аспекти публічного управління*, 11(2), 81-87. <https://doi.org/10.15421/152322>
6. Kvitka, Sergiy; Borodin, Yevgeniy; Yemelyanov, Volodymyr; et al. (2021). The Subsidiarity Principle and Legal and Economic Aspects of The Decentralization in Ukraine *Cuestiones politicas*. Volume: 39 Issue: 68 Pages: 356-368 Published: JAN-JUN 2021 DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3968.22>
7. Квітка, С., Новіченко, Н., & Бардах, О. (2021). Штучний інтелект у муніципальному управлінні: вектори розвитку. *Аспекти публічного управління*, 9(4), 85-94. <https://doi.org/10.15421/152140>
8. Новіченко, Н. (2021). Цифрові компетентності громадян та публічних службовців: рамки взаємозв'язку. *Аспекти публічного управління*, 9(6), 33-38. <https://doi.org/10.15421/152167>
9. Новіченко, Н. (2021). Цифрові робочі місця в системі управління. *Аспекти публічного управління*, 9(SI(1), 20-23. <https://doi.org/10.15421/152154>
10. Квітка С. А., & Бардах О. Ю. (2021). Впровадження цифрових технологій в муніципальне управління: особливості впливу депутатів місцевих рад. В І. В. Шпекторенко (Ред.), *Теоретичні та практичні аспекти формування компетентності депутатів місцевих рад України*. (Монографія). (с. 242-247). Дніпро : ГРАНІ.
11. Квітка, С. (2020). Цифрові трансформації як сучасний тренд періодичного циклу розвитку суспільства. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. Спецвипуск*. 2020. С. 131–134. <http://doi.org/10.36.030/2664-3618-2020-si-131-134>
12. Квітка, С., Новіченко, Н., Гусаревич, Н., Піскоха, Н., Бардах, О., & Демощенко, Г. (2020). Перспективні напрямки цифрової трансформації публічного управління. *Аспекти публічного управління*, 8(4), 129-146. <https://doi.org/10.15421/152087>
13. Новіченко, Н. (2020). Цифрові компетентності у системі ключових компетентностей людини для навчання протягом життя: тенденції розвитку в Європі та в Україні. *Аспекти публічного управління*, 8(1 SI), 54-59. <https://doi.org/10.15421/152041>
14. Цифрова адженда України – 2020. Концептуальні засади. Першочергові сфери, ініціативи, проекти цифровізації України до 2020 року. / НІТЕСН office. грудень 2016. 90 с. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

Інформаційні ресурси

1. Аспекти публічного управління. Науковий фаховий журнал. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal>
2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. <http://rada.gov.ua/>
3. Головний правовий портал України. URL: <http://www.ligazakon.ua/>
4. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство цифрової трансформації URL: <https://thedigital.gov.ua>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
7. Портал відкритих даних URL: <https://data.gov.ua>
8. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>

9. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua/>
10. Australian Government Digital Transformation Agenda. 2018. URL :
<https://www.dta.gov.au>